

**הפורום
הציבורי**

כפרי הנוער
והפנימיות בישראל

שאלון משוב חניכים

כפרי הנוער והפנימיות

3.....	מבוא.....
3.....	1. מבנה השאלון
3.....	שאלון ליבה.....
5.....	שאלון רשות
7.....	שאלון מוכנות לחיים עצמאיים.....
9.....	2. השימוש בשאלון
9.....	א. היערכות.....
11.....	ב. מילוי השאלון.....
12.....	ג. קידוד הנתונים
12.....	ד. ניתוח הנתונים
16.....	ה. הצגת הנתונים
16.....	ו. הפקת לקחים ושיפור
18.....	לו"ז שנתי - שאלון משוב חניכים
19.....	חלק א' – שאלון ליבה
24.....	חלק ב' – שאלון רשות
28.....	חלק ג' – שאלון מוכנות לחיים עצמאיים (תלמידי כיתות יא' ויב')

מבוא

מטרת השאלון היא קבלת משוב מהחניכים אודות הכפר / פנימייה בממדים שונים, כגון: עמדות כלפי בית ספר, עמדות כלפי הפנימייה, הקשר עם אנשי הצוות, מקרי אלימות ותחושת מוגנות, רווחה אישית, ניצול שעות הפנאי ועוד. ממצאי המשוב ישמשו בסיס להפקת לקחים וטיפול בסוגיות טעונות שיפור. את השאלון ימלאו החניכים בכפר, בכל שכבות הגיל אחת לשנה.

1. מבנה השאלון

השאלון בנוי משלושה תתי שאלונים שונים:

שאלון ליבה – השאלון כולל 80 פריטים המקיפים את הסוגיות החשובות ביותר בחיי הכפר / פנימייה. פריטים אלה יכללו בשאלון לכל החניכים בכל שנת לימודים ובכך יתאפשר מעקב אחר מידת השיפור של הכפר לאורך זמן.

שאלון רשות – השאלון כולל 62 פריטים הנוגעים בסוגיות נוספות בחיי הכפר / פנימייה. ניתן להוסיף פריטים אלה לשאלון הליבה לפי מידת העניין של הנהלת הכפר, אך להקפיד כי מספר השאלות הכולל בשאלון יהיה סביר ובהלימה לגיל וליכולות החניכים בכפר.

שאלון מוכנות לחיים עצמאיים – השאלון כולל 51 פריטים הבוחנים את מידת המוכנות של החניכים בכיתות יא' ויב' לחיים עצמאיים, לאחר סיום התחנכותם בכפר. מטרת השאלון היא לספק מידע רלוונטי לצורך בניית תוכנית חינוכית שתסייע להכין את החניכים לחיים עצמאיים.

שאלון ליבה

השאלון בנוי מ – 4 חלקים כדלקמן:

א. פריטים אישיים (פריטים 1-6)

ראשית, ראוי לציין כי השאלון הוא אנונימי והפרטים האישיים המופיעים בו נועדו לצורכי ניתוח סטטיסטי בלבד ולא לצורך זיהוי המשיבים. הפרטים האישיים המבוקשים הם: ארץ לידה, מין, משך התחנכות, מסגרת התחנכות וכיתה.

ב. בית הספר (פריטים 7-31)

חלק זה של השאלון הוא רלוונטי במיוחד בכפרי נוער ופנימיות בהם קיים בית ספר בו לומדים החניכים. בפנימיות בהן לומדים החניכים במספר בתי ספר שונים בסביבה, השימוש בחלק זה של השאלון הוא חסר תועלת, מפני שלפנימייה אין השפעה ישירה על בית הספר בו לומדים חניכיה.

חלק זה של השאלון מורכב ממספר מדדים, שבכולם מדורגים הפריטים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = בכלל לא מסכים ו-5 = מסכים מאוד:

מדד מכוונות לתלמידים (פריטים 7-9) – מבטא את מידת התמיכה והסיוע שבית הספר מעניק לתלמידים. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.72$.

מדד התנהלות הכיתה (פריטים 10-12) – מבטא את התנהלות כיתת האם בהיבטים של התנהלות ומשמעת. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.78$.

מדד שייכות לבית הספר (פריטים 13-20) – נלקח משאלוני אקלים חינוכי מיטבי של משרד החינוך (ארהרד, 2001). מבטא את תחושת השייכות של התלמידים לבית הספר, למורה ולכיתה. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.86$.

מדד מכוונות לתעודת בגרות (פריטים 21, 23, 24, 26) – מבטא את המכוונות של בית הספר לתמוך ולסייע לתלמידים בהשגת תעודת בגרות (מיועד לתלמידי כיתה י' ומעלה). המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.80$.

מדד הקשר עם המחנכת (פריטים 22, 25, 28, 31) – מבטא את הקשר של המחנכת עם החניך בממדים של אמונה, אכפתיות, היכרות, הקשבה ועזרה. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.86$.

מדד מניעת אלימות בבית הספר (פריטים 27, 29, 30) – מבטא את הפעולות שנעשות על-ידי המורים להפחתת התנהגויות אלימות. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.83$.

ג. ביטויי אלימות (פריטים 32-39)

חלק זה של השאלון פותחו על-ידי בנבנישתי ועמיתיו (2006) ומבטא מקרים של קורבנות לאלימות של החניך, מצד חניכים אחרים ומצד אנשי צוות בכפר. החניכים מתבקשים לדווח על התרחשותם של מקרים אלה במהלך החודש האחרון שקדם למילוי השאלון. סולם המדידה בחלק זה הוא בן 3 דרגות: 1=אף פעם, 2=1-2 פעמים ו- 3=3 פעמים או יותר. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.85$.

ד. הפנימייה (פריטים 40-80)

חלק זה של השאלון ואילך הוא רלוונטי עבור חניכים המתגוררים דרך קבע בכפר הנוער או בפנימייה (חניכי פנימייה) או עבור חניכים השוהים במסגרת זו מדי יום עד שעות הערב (חניכי פנימיית יום). הוא אינו רלוונטי עבור חניכים אקסטרניים, שחוזרים לביתם מיד לאחר סיום יום הלימודים.

חלק זה של השאלון מורכב ממספר מדדים, שבכולם מדורגים הפריטים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = בכלל לא מסכים ו-5 = מסכים מאוד:

שייכות לכפר (פריטים 40-45) - משקף את מידת השייכות והזיקה אותה חשים החניכים כלפי הכפר. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.90$.

מדיניות בנוגע לאלימות (פריטים 46, 47, 49, 50, 52, 53) – המדד פותח על-ידי בנבנישתי ועמיתיו (2006) ומתייחס לבהירות נהלי ההתנהגות בפנימייה (התנהגויות מותרות ואסורות) ותגובות צוות הפנימייה למקרי אלימות. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.83$.

הקשר עם המדריכים (פריטים 48, 51, 54, 57) - מבטא את הקשר של המחנכת עם החניך בממדים של אמונה, אכפתיות, היכרות, הקשבה ועזרה. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.93$.

תמיכת הצוות (פריטים 58-68) - נמדדה על ידי שימוש בגרסא של הכלי לבחינת רשת התמיכה החברתית, אשר פותח על-ידי Sherbourne & Stewart (1991) ומתייחס לאופן שבו מעריכים החניכים את תמיכת צוות ההשמה כלפיהם. במדד זה מדורגים הפריטים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = אף פעם ו-5 = תמיד. המהימנות הפנימית של המדד, כפי שנמצאה בעבודת הדוקטורט של סולימני-אעידן (2012) היא $\alpha=.96$.

רוחת החניך (פריטים 69-80) – חלק זה של השאלון בודק את רווחתם של חניכי הפנימייה ופנימיית היום בהיבטים: טיפול רפואי, מזון, סביבת מגורים ותעסוקה בשעות הפנאי.

שאלון רשות

חלק זה של השאלון הוא מודולארי ואינו בנוי מקשה אחת כמו שאלון הליבה. ניתן לבחור מתוכו פריטים ומדדים שונים ולשלבם כתוספת בשאלון הליבה, במידת הצורך והעניין של הנהלת הכפר. השאלון בנוי מ- 4 חלקים כדלקמן:

א. בית הספר (פריטים 1-14)

חלק זה של השאלון הוא רלוונטי במיוחד בכפרי נוער ופנימיות בהם קיים בית ספר בו לומדים החניכים. בחלק זה של השאלון ישנם שני מדדים, בהם מדורגים הפריטים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = בכלל לא מסכים ו-5 = מסכים מאוד:

מדד מימוש עצמי וביטוי אותנטי (פריטים 1-7) – נלקח משאלוני אקלים חינוכי מיטבי של משרד החינוך (ארהרד, 2001). מבטא את היכולת של התלמידים לבטא את ההוויה הפנימית שלהם כפי שהם תופסים אותה. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.75$.

מדד למידה משמעותית (פריטים 8-14) – בודק את מידת הקיום מרכיבים של למידה משמעותית – ערך, מעורבות ורלוונטיות, בבית הספר.

במידה וקיים רצון לשלב את אחד מהמדדים האלה או את שניהם בשאלון לחניכים, יש להוסיף אותם אחרי פריט 31 בשאלון הליבה.

ב. ביטויי אלימות (פריטים 15-20)

הפריטים בשאלון הרשות משמשים כהרחבה של הפריטים הבודקים את ביטויי האלימות בשאלון הליבה. הפריטים פותחו על-ידי בנבנישתי ועמיתיו (2006) ומבטאים מקרים של קורבנות לאלימות של החניך, מצד חניכים אחרים ומצד אנשי צוות בכפר.

ניתן להוסיף לשאלון הליבה פריט אחד או מספר פריטים המופיעים בשאלון הרשות. יש לשלב את הפריטים הנוספים אחרי פריט 20 בשאלון הליבה.

ג. הפנימייה (פריטים 21-43)

חלק זה של השאלון ואילך הוא רלוונטי עבור חניכים המתגוררים דרך קבע בכפר הנוער או בפנימייה (חניכי פנימייה) או עבור חניכים השוהים במסגרת זו מדי יום עד שעות הערב (חניכי פנימיית יום). הוא אינו רלוונטי עבור חניכים אקסטרניים, שחוזרים לביתם מיד לאחר סיום יום הלימודים.

שביעות רצון מאיכות החיים בפנימייה (פריטים 21-24) – מבוסס על כלי שפותח על-ידי שמואל שי (Shye, 1985; Davidson-Arad & Wozner, 2001), העוסק באיכות החיים של ילדים בסיכון. הכלי המקורי כולל 16 שאלות שמקיפות ארבעה שדות של איכות החיים והמהימנות הפנימית שלו היא $\alpha=.81$. מתוך הכלי המקורי נבחרו 4 פריטים בתחומים התרבותי-ערכי והפסיכולוגי.

הקשר עם העו"ס (פריטים 25-28) - מבטא את הקשר של עו"ס הקבוצה עם החניך בממדים של אמונה, אכפתיות, היכרות, הקשבה ועזרה. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.95$. ניתן לשלב את אחד מהמדדים האלה או את שניהם בשאלון לחניכים אחרי פריט 57 בשאלון הליבה.

מבוגר משמעותי (פריטים 29-30) – שני פריטים הבודקים למי מאנשי הצוות החניכים פונים בשעת מצוקה ולצורך התייעצות עם אדם מבוגר.

ניתן לשלב את אחד מהפריטים האלה או את שניהם בשאלון לחניכים אחרי פריט 68 בשאלון הליבה.

איכות וכמות המזון בכפר (פריטים 31-37) – מהווה הרחבה לשאלון הליבה בנושא המזון ועוסק בהערכת הטעם והכמות של המזון המוגש לחניכים בכפר / פנימייה. הפריטים במדד מדורגים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = לעיתים רחוקות ו- 5 = תמיד. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha=.87$.

ניתן לשלב מדד זה בשאלון לחניכים אחרי פריט 72 בשאלון הליבה.

מרכז הלמידה (פריטים 38-43) – הערכה של מרכז הלמידה ותרומתו לחניכים. מומלץ להכניס לשאלון רק כאשר יש בכפר / בפנימייה מרכז למידה שהחניכים הולכים אליו באופן קבוע, כחלק מלוח הזמנים הקבוע שלהם. הפריטים במדד מדורגים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = בכלל לא תורם ו-5 = תורם מאד. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha = .87$.

ד. המשק החקלאי (פריטים 44-62)

חלק זה של השאלון רלוונטי לכפרי נוער הכוללים משק חקלאי ומיועד לחניכים העובדים במשק החקלאי באופן קבוע בענף ספציפי עיקרי. בחלק זה של השאלון ישנם 5 מדדים, בהם מדורגים הפריטים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר 1 = בכלל לא מסכים ו-5 = מסכים מאוד:

גאוות יחידה בענף (פריטים 46, 48, 52)

המדד בודק את גאוות היחידה של החניכים בענף הספציפי בו הם עובדים במשק.

משיכה למשק (פריטים 47, 53, 61)

המדד בודק את המשיכה של החניכים לעבודה במשק החקלאי.

מחויבות למשק (פריטים 49, 51 הפוך, 56 הפוך, 59)

המדד בודק את המחויבות הנתפסת של החניכים לעבודה במשק החקלאי.

למידה וחקר (פריטים 50, 54, 55, 62)

המדד בודק עד כמה המשק החקלאי מזמן לחניכים סביבה ללמידה ולביצוע חקר.

הרגלי עבודה (פריטים 54, 57, 58, 60)

המדד בודק עד כמה המשק החקלאי מזמן לחניכים הזדמנות לרכוש הרגלים ויכולת התמודדות עם עולם העבודה.

ניתן לשלב בשאלון הליבה לחניכים מדד אחד או מספר מדדים מתוך חלק זה של השאלון. כמו כן, חובה לשלב גם את פריטים 44-45 משאלון הרשות.

שאלון מוכנות לחיים עצמאיים

השאלון בודק את מידת המוכנות של החניכים בכיתות יא' ויב' לחיים עצמאיים, לפני סיום התחנכותם בכפר ולקראת יציאתם ממנו ומטרתו לזהות את הצרכים של החניכים בהקשר זה ולסייע בניית תוכנית חינוכית שתסייע להכין את החניכים לחיים עצמאיים.

השאלון הוא אינו אנונימי כדי שיהיה ניתן לבנות תוכניות המותאמות באופן אישי וקבוצתי לצורכיהם של החניכים.

השאלון בנוי מ – 6 חלקים כדלקמן:

א. מוכנות לחיים עצמאיים (פריטים 1-27)

בדיקת החוללות העצמית של החניך כפי שהיא מתבטאת במוכנותו לחיים עצמאיים נעשית באמצעות הכלי שפותח על ידי בנבנישתי ועמיתיו (בנבנישתי וזעירא, 2008). הכלי מורכב מ- 27 פריטים וחולק ל – 7 תחומים: השכלה, עבודה, מגורים, ניהול משק בית, שמירה על הבריאות, יחסים בין אישיים והתנהגות נורמטיבית.

כל פריט מתחיל בשאלה ב"כשתצא מהמסגרת האם אתה חושב ש...". הפריטים נמדדים בסולם הנע מ – 1 = בטוח שכן עד 4 = בטוח שלא. המהימנות הפנימית של המדד היא $\alpha = .92$.

ב. ציפיות מהשירות הצבאי (פריטים 28-35)

ציפיות החניכים בנוגע לשירותם הצבאי נלקחו מתוך סולם שפותח על-ידי בנבנישתי ועמיתיו (בנבנישתי וזעירא, 2008). הן מורכבות גם מהיגדים המתייחסים לאופי השירות ומהלכו התקין (ציפיות להשתלבות והתקדמות – פריטים 30-32) וגם להיגדים המתקשרים לקשיים ולבעיות במהלך השירות (ציפיות לקשיים – פריטים 33-35). הפריטים נמדדים בסולם של 1 = בטוח שכן עד 4 = בטוח שלא.

ג. הקשר עם ההורים (פריטים 36-41)

המקום אליו יוצא החניך בחופשות, תכיפות המפגשים עם ההורים, תכיפות שיחות הטלפון עם ההורים, איכות הקשר עם האב, איכות הקשר עם האם ואיכות הקשר עם קרוב משפחה אחר.

שני הפריטים על תכיפות הקשר עם ההורים נלקחו ממחקרה של שיף (Schiff, 2006) ונמדדות בסולם בן חמש דרגות 1 = לפחות כל שבוע שני ו – 5 = אף פעם או כמעט אף פעם. המהימנות הפנימית של שאלות אלה היא $\alpha = .87$.

ד. תחושה לגבי עזיבת המסגרת (פריט 42)

השאלון בודק האם החניך חושש או מוטרד מעזיבת המסגרת. סולם המדידה הוא: 1 = מוטרד מאד ו – 5 = מאד לא מוטרד.

ה. צרכים לאחר עזיבת המסגרת (פריטים 43-47)

השאלון בודק את הצרכים של החניך לאחר עזיבתו את המסגרת, ב – 5 תחומים: חינוך, עבודה, מגורים וחיים עצמאיים בקהילה, התמודדות עם קשיים רגשיים ושירות צבאי / לאומי.

סולם המדידה הוא: 0 = אין לי צורך משמעותי בסיוע, 1 = יש לי צורך, 2 = יש לי צורך רציני בסיוע.

1. פרטים אישיים (פריטים 48-50)

ראשית, ראוי לציין כי השאלון הוא אנונימי והפרטים האישיים המופיעים בו נועדו לצרכי ניתוח סטטיסטי בלבד ולא לצורך זיהוי המשיבים. הפרטים האישיים המבוקשים הם: ארץ לידה, מין, מסגרת התחנכות וכיתה.

2. השימוש בשאלון

להלן יסקרו השלבים השונים של השימוש בשאלון:

א. היערכות

- מינוי אחראי - המרכיב החשוב ביותר בהיערכות למילוי הכלי הוא מינוי של אחראי לנושא. במידה וקיים בכפר / פנימייה רכז מדידה והערכה או רכז נתונים, תהיה זו הבחירה הטבעית. במידה ולא, מומלץ למנות לתפקיד בעל תפקיד בכיר בכפר, שמרכז בידיו סמכויות בעזרתן הוא יכול לרתום לפעולה בעלי תפקידים בכפר.
- רתימת הנהלת הכפר והנהלות התחומים – חשוב מאד ליצור תמיכה למהלך בקרב הנהלת הכפר ובקרב הנהלות התחומים (בית ספר, פנימייה ומרכז טיפולי). אי לכך, האחראי לתהליך צריך להציג לחברי הנהלות השונות את מטרות הכלי, הנושאים הנבדקים ומה יעשה עם הנתונים. ככל שיותר אנשים יחשפו לתהליך ויבינו את תועלתו, כך יהיו יותר שיתוף פעולה וסיוע מצדם.
- הרכבת גרסת שאלון להעברה – שאלון הליבה הוא הגרסה הבסיסית של השאלון, אך ניתן להוסיף לו שאלות נוספות לפי הצורך, מתוך שאלון הרשות. בהקשר זה מומלץ כי תכולת השאלון תיקבע, לפחות בפעם הראשונה בהתייעצות בין מנהל הכפר / פנימייה לבין האחראי על התהליך. כמו כן, רצוי כי בפעם הראשונה ימלאו התלמידים את שאלון הליבה בלבד, כדי לא להעמיס עליהם יתר על המידה. לאחר שהוחלט על תכולת השאלון יש להכין את הגרסה הסופית המיועדת לחניכים. יש ליצור קובץ Word אחד הכולל את השאלות שנשאלות בשאלון, למחוק ממנו את הכותרות של הנושאים (למשל, הכותרת "חלק א' – שאלון ליבה" הנמצאת בראש העמוד הראשון, הכותרת "פרטים אישיים הנמצאת בעמוד הראשון וכך הלאה) ולוודא שהמספור של השאלות הוא עקבי.
- הפקת השאלון – הפקת השאלון יכולה להתבצע באחת משתי דרכים: (1) קיימות מערכות אינטרנט חינוכיות, שהמפורסמת שבהן היא Google Forms, בהן ניתן ליצור את השאלון ולהעביר אותו לחניכים בכיתת מחשבים. דרך זו היא יעילה מאד וחוסכת נייר וזמן של

הקלדת נתוני השאלונים אך היא מעט מורכבת, דורשת ידע בהפעלת המערכת ומחייבת מילוי מרוכז של השאלון בכיתת מחשבים. (2) הפקת השאלון בפורמט קשיח Hard Copy. שכפול מספר השאלונים הנדרש בהתאם למספר החניכים בכפר / פנימייה. היתרון של שיטה זו הוא בפשטותה והחיסרון הוא עלויות השכפול וזמן ההקלדה של נתונים השאלונים למחשב לצורך ניתוחם.

- גיוס צוות צעיר להעברת השאלון – חשוב מאד כי מילוי השאלון על-ידי החניכים יעשה בליווי של איש / אשת צוות צעיר – מתנדבי שנת שירות / שירות לאומי או מורות חיילות. לא מומלץ לחלק את השאלונים לתלמידים ללא ליווי.

מדוע הליווי חשוב? - משתי סיבות מרכזיות: (1) חשוב מאד לגייס את שיתוף הפעולה של החניכים למילוי השאלון בדרכי נועם. (2) רמת הבנת הנקרא של חלק מהחניכים היא חלשה ולכן הם צריכים מישהו שסייע להם בעניין.

מדוע צוות צעיר ולא מחנכת או מדריך? – קיים חשש כי הנוכחות של המחנכת או המדריך עלולים להשפיע על התשובות של החניכים, מפני שהמשוב נוגע גם בהתנהלותם שלהם. הניסיון מלמד כי החניכים מרגישים יותר בנוח עם אנשי הצוות הצעיר. רצוי גם כי השיבוץ יעשה כך, שחברי צוות צעיר לא ילוו את מילוי השאלון של החניכים שלהם, אלא של חניכים משכבות גיל / כיתות אחרות.

כמה אנשי צוות צעיר רצוי שילוו את מילוי השאלון? – הניסיון מלמד כי עד לחניכים עד כיתה י' נחוצים שני אנשי צוות צעיר בכיתה ומכיתה י' (כולל) ואילך, מספיק איש צוות צעיר אחד.

- תכנון העברת השאלון – הניסיון שנצבר בשטח מלמד כי המסגרת הטובה ביותר למילוי השאלון היא בית הספר, במידה וקיים בכפר בית ספר בו לומדים כל החניכים. במידה ולא קיים, ניתן להעביר את השאלון לחניכים בביתן המגורים שלהם בשעות אחר הצהריים.

במידה והשאלון יועבר בבית הספר, מומלץ לתאם עם רכז המערכת יום מרוכז שבו יועבר השאלון. יש לבנות מערכת להעברת השאלונים בכיתות על-פי מספר אנשי הצוות הצעיר שזמינים להעברה ועל-פי לוח הזמנים של בית הספר.

- הדרכת הצוות הצעיר בהעברת השאלון – חשוב מאד שאנשי הצוות הצעיר יקראו את השאלון מספר פעמים וכירו אותו היטב. בנוסף, מומלץ בבוקר העברת השאלון או ערב לפני, לקיים להם הדרכה על השאלון ועל תהליך המילוי ולחלק להם את מערכת השעות למילוי השאלון.

המסרים העיקריים בהדרכה הם: (1) הצורך לרתום את החניכים בדרכי נועם למילוי השאלון מבלי להכריח אותם לעשות זאת. (2) לתת לחניכים את המרחב הפיזי והרגשי

למלא את השאלון עם מינימום של הטיעות, כגון: הסחת דעת, חוסר ריכוז, הפרעה של תלמידים אחרים, כניסה של מורה לכיתה וכו'.

ב. מילוי השאלון

ישנן מספר סוגיות הנוגעות לאופן מילוי השאלון:

- מי ממלא את השאלון? שאלון הליבה מיועד לכל החניכים – חניכי פנימייה, פנימיית יום ואקסטרניים. יחד עם זאת, לא כל החלקים של השאלון הם רלוונטיים לכולם. למשל, השאלות על בית הספר וביטויי האלימות הן רלוונטיות לכולם, אך השאלות על הפנימייה אינן רלוונטיות לחניכים אקסטרניים וחלקן אף אינן רלוונטיות לחניכים של פנימיית יום. הגיל המינימאלי למילוי השאלון הוא 10 שנים (כיתה ה'). לא מומלץ שחניכים צעירים יותר ימלאו את השאלון, מפני שחלק מהשאלון אינן מותאמות לגילם. שאלון המוכנות לחיים עצמאיים לעומת זאת, מיועד אך ורק לתלמידי כיתות יא'-יב' שהם תלמידי פנימייה בלבד.
- מתי ובאיזו תדירות ממלאים את השאלון? מילוי שאלון הליבה מתבצע אחת לשנה. העיתוי האידיאלי למילוי השאלון הוא בשיאה של שנת הלימודים, קרי 2-3 שבועות לפני חופשת הפסח (בד"כ חודש מרץ). בעיתוי זה החניכים כבר מכירים היטב את צוות הכפר / פנימייה ושגרת החיים בו ויכולים לחוות את דעתם ללא קושי על הנושאים המופיעים בשאלון. אם בלית ברירה ניתן להעביר את השאלון רק אחרי חופשת פסח, יש להקפיד על כך שיעברו שלושה שבועות לפחות בין תום חופשת הפסח למועד מילוי השאלון. כמו כן, לא מומלץ להעביר את השאלון מהמחצית השנייה של חודש מאי ואילך, היות ובקרב חניכים רבים כבר קיימת "אווירת סוף שנה".
- את שאלון המוכנות לחיים עצמאיים ניתן למלא גם כן פעם אחת בשנה, אך מומלץ לעשות זאת בתחילת שנת הלימודים (ספטמבר-אוקטובר), בכדי לאפשר מספיק זמן לניתוח הממצאים ולבניית תוכנית פעולה שתסייע בהכנתם של החניכים לחיים עצמאיים במהלך השנה.
- האם השאלון הוא אנונימי? בהחלט! שאלון הליבה ושאלון הרשות הם אנונימיים ואין שום דרך לזהות בוודאות מי מילא אותם. מסר זה חייב לעבור לחניכים בתחילת מילוי השאלון ובמהלכו. כמו כן, חשוב לשמור על פרטיות המילוי של החניכים, תוך התייחסות לנקודות הבאות: (1) יש למנוע מילוי של השאלון בזוגות או בהרכבים אחרים למעט כל חניך עם עצמו. (2) יש לוודא כי מחנך הכיתה, מורה בבית הספר או כל איש או אשת צוות אחר, לא נמצאים בכיתה בעת מילוי השאלון אלא מחוצה לה ואינם מתערבים בשום צורה במילוי השאלון. (3) כל חניך שסיים למלא שאלון נותן אותו למלווה הכיתה, שבדוק ברפרוף שהוא אכן סיים למלא אותו ומכניס אותו לתוך מעטפה אטומה, שבה יהיו כל השאלונים

של הכיתה. בסוף היום, המלווה מוסר את כל המעטפות לאחראי התהליך בכפר / פנימייה.

שאלון המוכנות לחיים עצמאיים הוא אינו אנונימי, מפני שמטרתו הוא לבנות תוכנית מוכנות לחיים עצמאיים לחניכים בכיתות יא'-יב', היוצאת מתוך הצרכים של חניכיים ספציפיים. יחד עם זאת, ניתנת לחניכי האפשרות לא לרשום את שמם על-גבי השאלון, במידה ואינם מעוניינים לעשות כן.

- **כמה זמן זה אמור לקחת?** הניסיון מלמד כי משך מילוי השאלון בקרב חניכים בחטיבת הביניים הוא 20-45 דק' ובקרב חניכים בחטיבה העליונה 15-30 דק'. במידה וחניך מילא את השאלון תוך פרק זמן של 15 דק' ומטה, סביר להניח כי לא מילא אותו ברצינות או דילג במתכוון או שלא במתכוון על חלקים בשאלון.
- **האם החניכים חייבים למלא את השאלון?** החניכים אינם חייבים למלא את השאלון ואין להיכנס לעימות עם חניך שאינו מעוניין לעשות זאת. יחד עם זאת, על המלווה לנסות ולעשות כל מאמץ לרתום את החניך למילוי השאלון, תוך הדגשת שני מסרים חשובים: (1) השאלון הוא אמצעי עבור החניך לבטא מה הוא חושב או מרגיש לגבי הכפר בצורה אנונימית וללא חשש. (2) התוצאות של השאלונים יגיעו להנהלת הכפר וישמשו לצורך הפקת לקחים ושיפור.

ג. קידוד הנתונים

לאחר מילוי השאלונים יש לקודד את המידע שנאסף בהם לתוך מסד נתונים ממוחשב. כלומר, להעתיק את הנתונים משאלוני הנייר למחשב, כדי שיהיה ניתן לנתח את התוצאות. הפתרון הזמין והזול ביותר הוא הגיליון האלקטרוני 'אקסל', שנמצא כמעט בכל מחשב. גם בסוגיה זו ניתן להסתייע באנשי הצוות הצעיר בכפר / פנימייה, לאחר שעברו הדרכה קצרה כיצד לעשות זאת.

ד. ניתוח הנתונים

אופן הניתוח של המדדים בשלושת השאלונים – שאלון ליבה ורשות ושאלון המוכנות לחיים עצמאיים הוא דומה למדי ומתבסס על חישוב ממוצע הפריטים המרכיבים כל מדד, לאחר "היפוך" השאלות המנוסחות על דרך השלילה (שאלות "הפוכות"). להלן פירוט:

פרטים אישיים - פריטים 1-6 בשאלון הליבה

הפרטים האישיים המופיעים בשאלון מאפשרים לפלח כל אחד מהמדדים לפיהם ולראות האם קיימים הבדלים בין קבוצות שונות. למשל, ניתן לבדוק האם חניכים משכבה י' תופסים את מכוונות בית הספר לתעודת בגרות באופן שונה בהשוואה לתלמידים בשכבה יב' או האם

חניכים שמתחנכים בכפר שנה עד שלוש שנים מרגישים פחות שייכות לכפר בהשוואה לחניכים המתחנכים בו ארבע עד שש שנים.

בית הספר - פריטים 7-31 בשאלון הליבה ו- 1-14 בשאלון הרשות

כל הפריטים והמדדים בנושא בית הספר מדורגים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר $1 =$ בכלל לא מסכים ו- $5 =$ מסכים מאוד. לפיכך, ערכי המדדים השונים נמצאים אף הם בסולם מספרי בן 5 דרגות כאשר $1 =$ ערך נמוך של הממד ו- $5 =$ ערך גבוה של הממד. לדוגמה, אם מדד המכוונות לתלמידים (ממוצע פריטים 7-9 של כל החניכים שהשיבו לשאלון) הוא 4.5, משמעות הדבר היא שהמכוונות לתלמידים היא גבוהה מאד.

חישוב המדדים בשאלון הליבה נעשה באופן הבא:

מדד מכוונות לתלמידים – ממוצע פריטים 7-9.

מדד התנהלות הכיתה – ממוצע פריטים 10, 11, 12 הפוך.

מדד שייכות לבית הספר – ממוצע פריטים 13-20.

מדד מכוונות לתעודת בגרות – ממוצע פריטים 21, 23, 24, 26.

מדד הקשר עם המחנכת - ממוצע פריטים 22, 25, 28, 31.

מדד מניעת אלימות בבית הספר - ממוצע פריטים 27, 29, 30.

חישוב המדדים בנושא בית ספר **בשאלון הרשות** נעשה באופן הבא:

מדד מימוש עצמי וביטוי אותנטי – ממוצע פריטים 1, 2, 3 הפוך, 4, 5, 6, 7.

מדד למידה משמעותית – ממוצע פריטים 8-14.

ביטויי אלימות - פריטים 32-39 בשאלון הליבה ו- 15-20 בשאלון הרשות

המדד מחושב כממוצע של כל הפריטים, ללא היפוך. ערך הממד נע בין 1-3, כאשר ככל שהערך הוא גבוה יותר, החניך מדווח על יותר ביטויי אלימות בחודש האחרון. לדוגמה, אם הממוצע של מדד ביטויי האלימות הכולל היה 2.7, משמעות הדבר שהיו הרבה ביטויי אלימות בחודש האחרון.

הפנימייה - פריטים 40-68 בשאלון הליבה ו- 21-43 בשאלון הרשות

כל הפריטים והמדדים בנושא הפנימייה מדורגים בסולם ליקרט בן 5 דרגות, כאשר $1 =$ בכלל לא מסכים ו- $5 =$ מסכים מאוד. לפיכך, ערכי המדדים השונים נמצאים אף הם בסולם מספרי בן 5 דרגות כאשר $1 =$ ערך נמוך של הממד ו- $5 =$ ערך גבוה של הממד. לדוגמה, אם מדד השייכות לכפר הוא 3.1, משמעות הדבר היא שתחושת השייכות של החניכים לכפר היא בינונית.

חישוב המדדים **בשאלון הליבה** נעשה באופן הבא:

שייכות לכפר – ממוצע פריטים 40-45.

מדיניות בנוגע לאליומות ממוצע פריטים 46, 47, 49, 50, 52, 53.

הקשר עם המדריכים – ממוצע פריטים 48, 51, 54, 57.

תמיכת צוות ההשמה – ממוצע פריטים 58-68.

רוחת החניך – פריטים 69-72 אינם מהווים מדד. יש לחשב את הממוצע של כל אחד מהם בנפרד. ניתן לחשב את הממוצע של פריטים 74-77 לצורך חישוב המדד של סביבת המגורים של החניכים. פריטים 78-79 אינם מהווים מדד ולכן מומלץ לחשב את התפלגותם ב - % (פריט 79 ניתן לחשב גם ממוצע).

חישוב המדדים של הפנימייה **בשאלון הרשות** נעשה באופן הבא:

שביעות רצון מאיכות החיים בפנימייה - ממוצע פריטים 21-24.

הקשר עם העו"ס – ממוצע פריטים 25-28.

מבוגר משמעותי - פריטים 29-30 אינם מהווים מדד ומומלץ לחשב את התפלגותם ב - % בלבד.

איכות וכמות המזון בכפר – ממוצע פריטים 31-37.

מרכז הלמידה – פריט 38 אינו חלק מהמדד וניתן לחשב את הממוצע או ההתפלגות ב - % שלו. לצורך חישוב המדד יש לחשב את הממוצע של פריטים 39-43.

המשק החקלאי - פריטים 44-62 בשאלון הרשות

פריטים 44-45 הם משתני רקע (האם החניך עובד במשק באופן קבוע ובאיזה ענף). יש לחשב התפלגות ב - % של משתנים אלה.

גאוות יחידה בענף – ממוצע פריטים 46, 48, 52.

משיכה למשק – ממוצע פריטים 47, 53, 61.

מחויבות למשק - ממוצע פריטים 49, 51 הפוך, 56 הפוך, 59.

למידה וחקר – ממוצע פריטים 50, 54, 55, 62.

הרגלי עבודה – ממוצע פריטים 54, 57, 58, 60.

אופן הניתוח של המדדים **בשאלון המוכנות לחיים עצמאיים** מתבסס על חישוב ממוצע הפריטים המרכיבים כל מדד, לאחר "היפוך" השאלות המנוסחות על דרך השלילה (שאלות "הפכות"). להלן פירוט:

מוכנות לחיים עצמאיים - פריטים 1-27

ניתן לחשב ממוצע של כל אחד מהתחומים בנפרד. אז יתקבל עבור כל תחום ערך בסולם הנע מ – 1 = מוכנות נמוכה ועד 4 = מוכנות גבוהה. התחומים הם:

השכלה – פריטים 1-2.

עבודה – פריטים 3-6.

מגורים – פריטים 7-10.

ניהול משק בית – פריטים 11-14.

שמירה על הבריאות – פריטים 15-16.

יחסים בין אישיים – פריטים 18-22.

התנהגות נורמטיבית - פריטים 23-26.

הערכת מוכנות כללית – פריט 27.

ניתן גם לחשב מדד מוכנות כולל, שיחשב כממוצע של כל הפריטים 1-27. במקרה זה הערך שיתקבל יהיה בסולם זהה לזה של התחומים השונים.

ציפיות מהשירות הצבאי - פריטים 28-35

חישוב הממוצע של כל הפריטים יחד, כאשר את פריטים 33-35 יש להפוך באופן הבא:
 $4 \leftarrow 1$, $1 \leftarrow 2$, $2 \leftarrow 3$, $2 \leftarrow 4$ ו- $4 \leftarrow 1$

יתקבל ערך בסולם הנע מ – 1 = ציפיות שליליות ועד 4 = ציפיות חיוביות.

הקשר עם ההורים - פריטים 36-41

הפריטים אינם מהווים מדד ולכן יש לחשב את ההתפלגות ב - % של כל פריט בנפרד.

תחושה לגבי עזיבת המסגרת - פריט 42

מדובר בפריט בודד שאינו מהווה מדד. יש לחשב את הממוצע או ההתפלגות ב - % של פריט זה.

צרכים לאחר עזיבת המסגרת (פריטים 43-47)

הפריטים אינם מהווים מדד ולכן יש לחשב את ההתפלגות ב - % של כל אחד מהם בנפרד.

פרטים אישיים (פריטים 48-50)

הפרטים האישיים המופיעים בשאלון מאפשרים לפלח כל אחד מהמדדים לפיהם ולראות האם קיימים הבדלים בין קבוצות שונות. למשל, ניתן לחשב את הציפיות מהשירות הצבאי בקרב הבנים בהשוואה לבנות או לחשב את התחושה לגבי עזיבת המסגרת בקרב חניכים ממשפחות ישראליות ותיקות בהשוואה לחניכים ממשפחות של עולים.

ה. הצגת הנתונים

מומלץ כי הממצאים המרכזיים של השאלון יוצגו בתחילה בפני הנהלת הכפר / פנימייה ובשלב מאוחר יותר בפני הצוותים השונים – צוות בית הספר, צוות הפנימייה והצוות הטיפולי. הבסיס של השיח בכל הרמות צריך לכלול שלושה עקרונות: (1) התבוננות בממצאים, (2) דיאלוג בין הממצאים לבין ההיכרות של אנשי הצוות את הנעשה בשטח ו- (3) מתן פרשנות למצב, המשלבת בין הממצאים לבין ההיכרות עם הנעשה בשטח.

הנתונים שמומלץ להציג ולדון בהם בפורומים השונים הם:

- ערכי הממוצע של כל המדדים בחתך כלל כפרי / פנימייתי
- ערכי הממוצע של המדדים בחתך של שכבה / קבוצה תוך מתן דגש להבדלים קיימים
- ערכי הממוצע של המדדים בחתכים נוספים בהם נמצאו הבדלים מעניינים, שעשויים להצביע על כיווני פעולה לשיפור

בנוסף להצגת הממצאים בפורומים השונים שפורטו לעיל, מומלץ לשקול את הצגת הממצאים של השאלון בפני מועצת החניכים בכפר / פנימייה או בפני פורם אחר של חניכים. להצגה זו מטרה כפולה: להראות לחניכים כי מילוי השאלונים לא היה לשווא וכי ממצאי השאלונים ניגונים בכפר במטרה לשפר ולשמוע את דעתם על הממצאים השונים ולהבין מהם כיצד הם מפרשים את הדברים ומהם כיווני הפעולה לשיפור, שהם רואים מנקודת מבטם.

ו. הפקת לקחים ושיפור

השלב הבא לאחר קיום הדיונים בפורומים השונים הוא התמקדות ב- 3-5 תחומים שנמצאו בשאלון כטעוני שיפור. רצוי לבחור בתחומים שבהם השאלון חיזק וחיידד תחושות שכבר היו קיימות בקרב אנשי הצוות, בצורך בשינוי ושיפור.

בשלב זה על מנהל הכפר להטיל על בעלי תפקידים מרכזיים בכפר לבנות תוכניות שיפור הנותנות מענה לפערים ולקשיים שקיבלו ביטוי בשאלון וזוהו בדיוני הפורומים השונים כטעוני שיפור. תוכניות השיפור יכולות להיות לכל תחום, קרי, תוכנית שיפור לבית הספר, לפנימייה, למרכז הטיפול וכך הלאה ותוכניות שיפור מערכתיות הכוללות ממשקים בין מספר תחומים

בכפר. תוכניות השיפור צריכות להיבנות בשיתוף פעולה של הצוות, שמכיר היטב את הצרכים של החניכים.

דוגמה לתוכנית שיפור של תחום – ממצאי השאלון הראו כי החניכים בשכבות ז'-ח' העריכו את הקשר שלהם עם המדריכים כנמוך ביותר. בדיון שהתקיים בהנהלת הכפר, צוין מפי חלק מהדוברים כי הצוות של שכבה ז'-ח' הוא צוות חדש ברובו, שנתקל בקשיים לא מעטים ביצירת קשר ואחזקת החניכים.

תוכנית השיפור של מנהל הפנימייה כללה את המרכיבים הבאים: פיטורי אחד המדריכים שתפקודו אינו עונה על הציפיות, מינוי מדריך ותיק כחונך של כל אחד מהצוותים בשכבה, שינוי בהרכב חלק מהקבוצות בשכבה כדי להקל את עבודת המדריכים וקיום ישיבת מעקב שבועית של מנהל הפנימייה ומנהלת המרכז הטיפולי עם צוות השכבה.

דוגמה לתוכנית שיפור מערכתית – ממצאי השאלון הראו כי קיים שימוש נרחב בקרב שכבות יא'-יב' באלכוהול ובסמים. נתונים אלה מתיישבים עם מספר מקרים שהתרחשו בחודשיים האחרונים, בהם חניכים משכבה זו נתפסו בכפר שהם שיכורים.

מנהל הכפר מינה את סגנו לטפל במניעת השימוש באלכוהול ובסמים בכפר בראייה מערכתית. מרכיבי תוכנית השיפור שבנה סגן המנהל ביחד עם אנשי המקצוע בתחום כללה את המרכיבים הבאים: קיום בדיקות סמים בכפר אחת לחודש. כל תלמיד שנתפס כמשתמש מורחק מהכפר לשבוע ונפתח כנגדו תיק פלילי במשטרה לצורך הזהרה. אחת ליום בשעות הבוקר מתבצע חיפוש של אלכוהול בחדרי החניכים ובאזור ביתני המגורים של החניכים. אלכוהול שנתפס מוחרם ומושמד. בוצע מיפוי של חניכים שנתפסו לאחרונה בשתיית אלכוהול. לכל חניך נבנית תוכנית אישית הכוללת שיבוץ בחוגים ובפעילויות שונות ותגבור לימודי, במטרה לצקת יותר תוכן ומשמעות לחייהם, כדי שלא ירגישו צורך לצרוך אלכוהול.

לו"ז שנתי - שאלון משוב חניכים

בלוח הגאנט להלן מופיעות הפעולות המרכזיות המתחייבות מהפעלת שאלון המשוב לחניכים, בפריסה על-פני שנת הלימודים.

פועלות מדידה והערכה	ספטמבר	אוקטובר	נובמבר	דצמבר	ינואר	פברואר	מרץ	אפריל	מאי	יוני
מינוי אחראי לשאלון משוב חניכים										
רתימת הנהלת הכפר והנהלות התחומים – הצגת מטרות המהלך										
הרכבת גרסת שאלון להעברה										
גיוס צוות צעיר להעברת השאלון										
הפקת השאלון ותכנון העברתו ביחד עם בית הספר או הפנימייה										
הדרכת הצוות הצעיר במילוי השאלון										
מילוי השאלון על-ידי החניכים										
קידוד הנתונים וניתוחם										
הצגת הנתונים בפורומים השונים ובניית תוכניות שיפור לשנה הבאה										

חלק א' – שאלון ליבה

שאלון משוב חניכים

ברצוננו ללמוד כיצד מרגישים בני נוער ב-**לציין את שם הכפר**. אנו מבקשים ממך לקרוא את השאלות ולענות עליהן בכנות ועל פי הרגשתך האישית בלבד. אין תשובות נכונות ולא נכונות. השאלון הוא אנונימי ומנוסח בלשון זכר אך מיועד לבנים ולבנות כאחד.

אנו מודים לך מראש על עזרתך

פרטים אישיים

לפניך מספר שאלות רקע, אנא הקף בעיגול את התשובה הנכונה

1. **ארץ הלידה שלך:** 1. ישראל 2. מדינות ברית המועצות לשעבר 3. אתיופיה 4. ארץ אחרת
2. **ארץ הלידה של אמך:** 1. ישראל 2. מדינות ברית המועצות לשעבר 3. אתיופיה 4. ארץ אחרת
3. **המין שלך:** 1. זכר 2. נקבה
4. **משך הזמן שלך בכפר:** 1. שנה ראשונה 2. שנה שנייה 3. שנה שלישית 4. שנה רביעית 5. שנה חמישית 6. שנה שישית
5. **המסגרת בה אתה לומד:** 1. בפנימייה רגילה 2. בפנימיית יום 3. אקסטרני
6. **באיזו כיתה אתה:** 1. ז' 2. ח' 3. ט' 4. י' 5. יא' 6. יב'

בית הספר – שאלון ליבה

לפניך רשימה של משפטים המתארים תחומים שונים בחיי כל בית ספר. קרא כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים אם הנאמר בו (נא הקף בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאוד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
7. בבית הספר מתאימים את מערכת הלימודים ואת דרך הלימוד ליכולות של כל תלמיד	5	4	3	2	1
8. בבית הספר יש עזרה לימודית לתלמידים שקשה להם	5	4	3	2	1
9. בבית הספר נעשים מאמצים שאף תלמיד לא יעזוב את המסגרת הלימודית	5	4	3	2	1
10. התלמידים בכתה שלי לומדים ברצינות	5	4	3	2	1
11. תלמידים בכתה שלי עושים רעש ובלאגן ומפריעים ללמוד	5	4	3	2	1
12. התלמידים בכיתה שלי יוצאים ונכנסים הרבה בזמן השיעור	5	4	3	2	1
13. בכיתה יש לי הרבה חברים	5	4	3	2	1
14. אני מרגיש שלמורים שלי אכפת מה קורה לי	5	4	3	2	1
15. אני יכול לסמוך על חברים בכיתה שיעזרו לי בשעת הצורך	5	4	3	2	1

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
16. המורים דואגים שהתלמידים יעזרו זה לזה	5	4	3	2	1
17. אני מרגיש שייך לכיתה שלי	5	4	3	2	1
18. המורים דואגים לקשרים חברתיים בין התלמידים בהפסקות ולאחר הלימודים	5	4	3	2	1
19. אצלנו המורים מתעניינים בתלמידים באופן אישי	5	4	3	2	1
20. למורים חשוב שהתלמידים יהיו אכפתיים לתלמידים אחרים	5	4	3	2	1
21. בית הספר, מעודד את התלמידים לעשות תעודת בגרות	5	4	3	2	1
22. למחנכת הכיתה שלי אכפת שאצליח	5	4	3	2	1
23. בבית הספר, כל תלמיד שרוצה יכול לעשות תעודת בגרות.	5	4	3	2	1
24. לבית הספר שלי חשוב שתלמידים תהיה תעודת בגרות	5	4	3	2	1
25. המחנכת שלי עוזרת לי שאני צריך	5	4	3	2	1
26. בית הספר עושה הכנה טובה לתלמידים שרוצים לגשת לבגרות	5	4	3	2	1
27. למורים אכפת שלא יהיו התנהגויות אלימות	5	4	3	2	1
28. המחנכת שלי קשובה לבעיות שלי	5	4	3	2	1
29. המורים עושים דברים כדי להפחית התנהגויות אלימות	5	4	3	2	1
30. המורים מצליחים להפחית התנהגויות אלימות	5	4	3	2	1
31. מחנכת הכיתה שלי מאמינה ביכולת שלי	5	4	3	2	1

ביטויי אלימות – שאלון ליבה

לפניך רשימה של ביטויי אלימות שונים. אנא סמן באמצעות X במשבצת המתאימה, כמה פעמים במהלך החודש האחרון נתקלת בביטויי אלימות אלה:

כמה פעמים במהלך החודש האחרון...	אף פעם	1-2 פעמים	3 פעמים או יותר
32. תלמיד תפס ודחף אותך בכוונה			
33. קיבלת בעיטה או אגרוף מתלמיד שרצה לפגוע בך			
34. אתה ראית תלמיד אחר בכפר שותה אלכוהול			
35. אתה ראית תלמיד אחר בכפר הורס ושובר דברים בכוונה			
36. תלמיד או תלמידה נגעו או ניסו לגעת בך ("לשלוח ידיים") בצורה מינית בלי שהסכמת			
37. תלמיד או תלמידה גנבו או ניסו לגנוב לך משהו אישי שלך			
38. מבוגר מצוות הכפר לעג לך, העליב אותך או השפיל אותך במילים			
39. מבוגר מצוות הכפר תפס ודחף אותך בכוונה			

הפנימייה – שאלון ליבה

לפניך רשימת משפטים המתייחסים לכפר ולפנימייה. קרא כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים אם הנאמר בו (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
40. אני מרגיש בלציין את שם הכפר כמו בבית	5	4	3	2	1
41. בית יש רק אחד, אבל לציין את שם הכפר זה מקום מיוחד בשבילי	5	4	3	2	1
42. אני מרגיש בלציין את שם הכפר אוהבים אותי ודואגים לי	5	4	3	2	1
43. נעים לי לחזור ללציין את שם הכפר אחרי חופשה בבית	5	4	3	2	1
44. אני גאה ללמוד בלציין את שם הכפר	5	4	3	2	1
45. הייתי ממליץ לחברים שלי ללמוד בלציין את שם הכפר	5	4	3	2	1
46. בלציין את שם הכפר יש כללים ברורים וידועים נגד אלימות	5	4	3	2	1
47. בלציין את שם הכפר ברור לכולם מהן התנהגויות מותרות ואסורות בין חניכים	5	4	3	2	1
48. למדריכים שלי אכפת ממני	5	4	3	2	1
49. כשאחד החניכים מתלונן שמישהו מאיים עליו או מרביץ לו, יש תמיד לפחות איש צוות אחד שמוכן לעזור לו	5	4	3	2	1
50. כשאני פוחד ממישהו, חושש או מרגיש מאויים, אני יודע למי עליי לפנות לעזרה	5	4	3	2	1
51. המדריכים שלי עוזרים לי שאני צריך	5	4	3	2	1
52. כשחניכים מתנהגים באלימות, צוות הכפר מטפל בזה ברצינות ובצורה הוגנת	5	4	3	2	1
53. כשאחד החניכים מדווח על פגיעה כלפי, התלונה שלו תמיד מטופלת ברצינות	5	4	3	2	1
54. המדריכים שלי מאמינים ביכולת שלי	5	4	3	2	1
55. בסך הכל טוב לי בכפר	5	4	3	2	1
56. הייתי רוצה להמשיך ולהתחנך בכפר גם בשנה הבאה	5	4	3	2	1
57. המדריכים שלי קשובים לבעיות שלי	5	4	3	2	1

האם יש לך מישהו בצוות הכפר ש... (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

תמיד	מרבית הזמן	לפעמים	לעיתים רחוקות	אף פעם	
5	4	3	2	1	58. מקשיב לך כשאתה מרגיש צורך לדבר?
5	4	3	2	1	59. יכול לתת לך עצה טובה בזמן משבר?
5	4	3	2	1	60. מגלה לך חיבה ואהבה?
5	4	3	2	1	61. כשיש לך בעיה אישית ואתה רוצה לקבל עליה עזרה, מישהו בצוות שיכול לתת לך מידע, שיעזור לך להבין את הבעיה?
5	4	3	2	1	62. אתה יכול לסמוך עליו או לספר לו על עצמך או על בעיותיך?
5	4	3	2	1	63. מחבק אותך?
5	4	3	2	1	64. אתה רוצה מאוד את העצה שלו?
5	4	3	2	1	65. אתה יכול לספר לו על הדאגות והפחדים האישיים יותר שלך?
5	4	3	2	1	66. כשיש לך בעיה אישית, האם יש מישהו שאתה מרגיש שתוכל לפנות אליו כדי לקבל עצה איך להתנהג?
5	4	3	2	1	67. מבין את הבעיות שלך?
5	4	3	2	1	68. אוהב אותך ונותן לך הרגשה שאתה נחויץ?

רווחת החניך – שאלון ליבה

69. האם אתה מקבל טיפול רפואי במקרה הצורך?

1. תמיד 2. לעיתים קרובות 3. לפעמים 4. לעיתים רחוקות 5. אף פעם

70. האם אתה מקבל טיפול שיניים במקרה הצורך?

1. תמיד 2. לעיתים קרובות 3. לפעמים 4. לעיתים רחוקות 5. אף פעם

71. האם האוכל בכפר טעים לך?

1. תמיד 2. לעיתים קרובות 3. לפעמים 4. לעיתים רחוקות 5. אף פעם

72. האם הכמות של האוכל בכפר מספיקה לך?

1. תמיד 2. לעיתים קרובות 3. לפעמים 4. לעיתים רחוקות 5. אף פעם

73. מה לדעתך צריך לשנות ו/או להוסיף בנושא האוכל בכפר?

לפניך רשימת משפטים המתייחסים לחדר שלך. קרא/י כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים איתו (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
74. יש לי פינה פרטית בחדר	5	4	3	2	1
75. אני מרגיש נוח להשאיר ציוד אישי בארון שלי	5	4	3	2	1
76. נעים לי להיות בחדר שלי	5	4	3	2	1
77. אני יכול לישון בחדר ללא הפרעות	5	4	3	2	1

78. בכמה חוגים אתה משתתף באופן קבוע?

1. שלושה חוגים או יותר 2. שני חוגים 3. חוג אחד 4. אף חוג

79. האם אתה מרוצה מהחוגים בהם את משתתף?

1. בכלל לא מרוצה 2. לא מרוצה 3. די מרוצה 4. מרוצה 5. מאד מרוצה

80. מה לדעתך צריך להוסיף או לשנות בכפר?

תודה על שיתוף הפעולה!

חלק ב' – שאלון רשות

בית הספר – שאלון רשות

לפניך רשימה של משפטים המתארים תחומים שונים בחיי כל בית ספר. קרא כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים אם הנאמר בו (נא הקף בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
1. אני יכול לבטא את הכשרונות והכישורים שלי בבית ספר	5	4	3	2	1
2. המורים מעודדים התבטאות חופשית וגלויה בכיתה	5	4	3	2	1
3. בבית הספר, אני לא יכול לעשות דברים שמעניינים אותי	5	4	3	2	1
4. אני יכול להיות יצירתי בבית הספר	5	4	3	2	1
5. בבית הספר, אני מרגיש נח להביע דעה מקורית ובלתי מקובלת	5	4	3	2	1
6. בית הספר מעודד תלמידים לבטא את הרעיונות האישיים שלהם	5	4	3	2	1
7. המורים אצלו מעודדים את התלמידים להביע את דעתם האמיתית	5	4	3	2	1
8. המורים מעודדים אותנו לשאול שאלות ולהשתתף בדיון בכיתה	5	4	3	2	1
9. במהלך השיעורים אני נוהג להשתתף בשיחה ולבטא את דעותי	5	4	3	2	1
10. באופן כללי, אני פעיל ומעורב בשיעורים	5	4	3	2	1
11. הדברים שאני לומד בכיתה קשורים לנושאים חשובים בחיים שלי	5	4	3	2	1
12. הדברים שאני לומד בבית הספר הם דברים אקטואליים שקשורים למה שקורה בחברה ובמדינה שלנו	5	4	3	2	1
13. אני לומד בכיתה על נושאים אקטואליים חשובים	5	4	3	2	1
14. את מה שאני לומד בבית הספר אני יכול ליישם בחיי היום יום	5	4	3	2	1

אלימות – שאלון רשות

לפניך רשימה של ביטויי אלימות שונים. אנא סמן באמצעות X במשבצת המתאימה, כמה פעמים במהלך החודש האחרון נתקלת בביטויי אלימות אלה:

כמה פעמים במהלך החודש האחרון...	אף פעם	1-2 פעמים	3 פעמים או יותר
15. היית מעורב במכות והיית זקוק לטיפול של אחות הכפר	1	2	3
16. אתה ראית תלמיד בכפר עם סכין	1	2	3
17. תלמיד איים עליך ברצינות בסכין	1	2	3
18. אתה ראית תלמיד אחר בכפר משתמש בסמים	1	2	3

כמה פעמים במהלך החודש האחרון...	אף פעם	1-2 פעמים	3 פעמים או יותר
19. מבוגר מצוות הפנימייה / הכפר קילל אותך	1	2	3
20. מבוגר מצוות הפנימייה / הכפר נתן לך סטירה, בעיטה או אגרופ	1	2	3

הפנימייה – שאלון רשות

לפניך רשימת משפטים המתייחסים לכפר ולפנימייה. קרא כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים אם הנאמר בו (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	די מסכים	לא מסכים	בכלל לא מסכים
21. בכפר יש לילדים הזדמנות לפתח ולעסוק בדברים שהם אוהבים לעשות (כמו תחביבים, פיתוח כישרונות וכדומה)	5	4	3	2	1
22. אני יכול להתנהג בכפר לפי האמונות והערכים שמקובלים עלי	5	4	3	2	1
23. אני מרגיש שאני מקבל מספיק העשרה (למשל: חוגים, הרצאות, סרטים) בכפר	5	4	3	2	1
24. לילדים בכפר יש הזדמנויות לנוח ולהשתחרר מלחצי היום-יום	5	4	3	2	1
25. העובדת הסוציאלית של הקבוצה עוזרת לי שאני צריך	5	4	3	2	1
26. לעובדת הסוציאלית של הקבוצה איכפת ממני	5	4	3	2	1
27. העובדת הסוציאלית של הקבוצה מאמינה ביכולת שלי	5	4	3	2	1
28. העובדת הסוציאלית של הקבוצה קשובה לבעיות שלי	5	4	3	2	1

מבוגר משמעותי - שאלון רשות

29. כשמשוהו מציק לי עמוק בנשמה אני פונה בעיקר (אנא הקף בעיגול את התשובה הנכונה):

- א. למחנכת שלי. ב. לעובד הסוציאלי של הקבוצה ג. למדריכים שלי ד. למבוגר אחר בכפר ה. לחבר בקבוצה ו. אין לי למי לפנות בכפר

30. כשאני רוצה להתייעץ עם אדם מבוגר אני פונה בעיקר (אנא הקף בעיגול את התשובה הנכונה):

- א. למחנכת שלי. ב. לעובד הסוציאלי של הקבוצה ג. למדריכים שלי ד. למבוגר אחר בכפר ו. אין לי למי לפנות בכפר

המזון בכפר – שאלון רשות

לפניך רשימת שאלות לגבי האוכל בפנימייה / בכפר. קרא/י כל שאלה וציין עד כמה את/ה מסכים איתה (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

השאלות	תמיד	לעיתים קרובות	לפעמים	לעיתים רחוקות	אף פעם
31. האם האוכל בארוחת הבוקר טעים לך?	5	4	3	2	1
32. האם כמות האוכל בארוחת הבוקר מספיקה לך?	5	4	3	2	1
33. האם האוכל בארוחת הצהריים טעים לך?	5	4	3	2	1
34. האם כמות האוכל בארוחת הצהריים מספיקה לך?	5	4	3	2	1
35. האם יש מספיק סוגים של מנה עיקרית בארוחת הצהריים?	5	4	3	2	1
36. האם האוכל בארוחת הערב טעים לך?	5	4	3	2	1
37. האם כמות האוכל בארוחת הערב מספיקה לך?	5	4	3	2	1

מרכז הלמידה – שאלון רשות

38. האם אתה אוהב להגיע למרכז הלמידה?

א. בכלל לא אוהב. ב. אוהב קצת. ג. אוהב. ד. אוהב מאד

באיזו מידה תורם לך מרכז הלמידה בתחומים הבאים (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

התחומים	תורם מאד	תורם	די תורם	לא תורם	בכלל לא תורם
39. סיוע בהכנת שיעורי הבית	5	4	3	2	1
40. סיוע בהכנה למבחנים	5	4	3	2	1
41. סיוע בהכת עבודות	5	4	3	2	1
42. סיוע בהתקדמות בלימודים באופן כללי	5	4	3	2	1

43. מה לדעתך צריך לשפר ו/או להוסיף במרכז הלמידה?

משק חקלאי – שאלון רשות

44. האם אתה עובד במשק החקלאי באופן קבוע (לפחות פעם בשבוע-שבועיים)?

1. כן 2. לא – אנא דלג על השאלות הנוגעות לעבודה במשק החקלאי

45. באיזה ענף אתה עובד?

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____ 5. אין לי ענף קבוע

לפניך רשימת משפטים המתייחסים ל**משק החקלאי** וליחסך כלפיו. קרא כל משפט וציין עד כמה אתה מסכים עם הנאמר בו (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	מסכים מאד	מסכים	לא כל כך מסכים	מסכים מעט	בכלל לא מסכים
46. אני גאה לעבוד בענף שלי (גאוות יחידה בענף)	5	4	3	2	1
47. כיף לי לעבוד במשק (משיכה למשק)	5	4	3	2	1
48. הצוות בענף שלי הוא הכי טוב במשק (גאוות יחידה בענף)	5	4	3	2	1
49. אני מגיע לעבודה במשק באופן קבוע (מחויבות למשק)	5	4	3	2	1
50. העבודה במשק הרחיבה את הידע שלי (למידה וחקר)	5	4	3	2	1
51. אני מאחר לעבודה במשק לעיתים קרובות (מחויבות למשק) R	5	4	3	2	1
52. החניכים שעובדים בענף הם הכי טובים במשק (גאוות יחידה בענף)	5	4	3	2	1
53. אני אוהב לעבוד במשק (משיכה למשק)	5	4	3	2	1
54. אני לומד במשק איך לעבוד בצוות (הרגלי עבודה)	5	4	3	2	1
55. אני לומד במשק הרבה נושאים שקשורים לעבודה שלי (למידה וחקר)	5	4	3	2	1
56. שאני עייף וקשה לי לקום אני מרשה לעצמי לא להגיע לעבודה במשק (מחויבות למשק) R	5	4	3	2	1
57. אני לומד במשק לקבל הוראות מאנשים בכירים ממני בעבודה ולבצע אותן (הרגלי עבודה)	5	4	3	2	1
58. הידע שאני מקבל במשק יכול לאפשר לי לעבוד בעבודה דומה מחוץ לכפר (הרגלי עבודה)	5	4	3	2	1
59. גם שאני מרגיש קצת לא טוב אני מגיע לעבודה במשק (מחויבות למשק)	5	4	3	2	1
60. אני לומד במשק איך לתפקד במקום עבודה (הרגלי עבודה)	5	4	3	2	1
61. העבודה במשק גורמת לי להרגיש שסומכים עלי (משיכה למשק)	5	4	3	2	1
62. במסגרת העבודה במשק אני עושה עבודות חקר או מטלות לימודיות נוספות (למידה וחקר)	5	4	3	2	1

חלק ג' – שאלון מוכנות לחיים עצמאיים (תלמידי כיתות יא' ויב')

שאלון לחניכי יא'-יב'

בשאלון זה אנחנו מבקשים ללמוד על מה שאתם חושבים לגבי עצמכם בתחומים שונים כגון: הכנה לצבא, לימודים, היחסים עם המשפחה ומה התוכניות והצרכים שלכם להמשך, לאחר שתעזבו את הפנימייה. השאלון מיועד לבניית תוכנית חינוכית לכיתות יא'-יב' וישמש לצרכים פנימיים בלבד. תשובותיכם ישמרו בסודיות ולא יועברו לשום גורם אחר.

אנו מודים לך מראש על עזרתך

נבקש ממך כעת להגיד לנו מה אתה מעריך שתוכל לעשות בצורה עצמאית, בלי עזרה, כשתצא מהפנימייה (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	בטוח שכן	חושב שכן	חושב שלא	בטוח שלא
1. אם תרצה להמשיך ללמוד תדע איך לבחור מקום לימודים ואת תחום הלימודים שאתה רוצה?	4	3	2	1
2. אם תרצה להמשיך ללמוד תדע איך להירשם?	4	3	2	1
3. תדע איך לחפש עבודה?	4	3	2	1
4. תוכל להצליח בראיון עבודה?	4	3	2	1
5. תחזיק מעמד בעבודה?	4	3	2	1
6. תדע איך להסתדר עם אחראי עליך ("בוס") בעבודה?	4	3	2	1
7. תדע איך לחפש דירה?	4	3	2	1
8. תדע איך לחפש עזרה כספית בדירור?	4	3	2	1
9. תדאג לשלם שכר דירה בזמן?	4	3	2	1
10. תדע להפקיד צ'קים ולהסתדר עם תשלומים?	4	3	2	1
11. תדע לשמור על ניקיון הדירה שתגור בה?	4	3	2	1
12. תדאג להזמין מישהו שיתקן נזילות או דברים מקולקלים בדירה או תדאג לתקן בעצמך?	4	3	2	1
13. תדע לערוך קניות של מצרכי מזון?	4	3	2	1
14. תדע להכין אוכל ולכבס לעצמך?	4	3	2	1
15. תדע איך לקבוע תור לרופא?	4	3	2	1
16. תדע לטפל בעצמך כשאתה חולה?	4	3	2	1
17. תדע איך להגיע ממקום למקום, מעיר לעיר?	4	3	2	1

המשפטים	בטוח שכן	חושב שכן	חושב שלא	בטוח שלא
18. תוכל לעזור לחברים כשיצטרכו עזרה?	4	3	2	1
19. תדע איך למצוא חברים לבלות אתם?	4	3	2	1
20. תוכל למצוא בן או בת זוג כדי לצאת ולבלות אתו?	4	3	2	1
21. תוכל לתת ולקבל אהבה מבן או בת זוג?	4	3	2	1
22. תדע איך להקפיד על "מין בטוח" (שימוש בקונדום, אמצעי מניעה אחרים)?	4	3	2	1
23. תדע איך לא להסתבך בחברה לא טובה?	4	3	2	1
24. תדע איך להימנע מלהשתכר?	4	3	2	1
25. תדע איך להימנע משימוש בסמים?	4	3	2	1
26. תדע איך לא להסתבך עם החוק?	4	3	2	1
27. באופן כללי ובסך הכל, האם אתה חושב שאתה מוכן לעזוב את הפנימייה ולצאת לחיים עצמאיים?	4	3	2	1

28. האם אתה מתכוון להתגייס?

א. לשירות צבאי ב. לשירות לאומי ג. לשנת התנדבות ד. לא אشرت

29. אם לא תשרת, האם תוכל לומר מדוע? _____

אם אתה מתכוון לשרת, מה לפי דעתך יקרה בשירות שלך? (נא הקף/י בעיגול את התשובה המתאימה ביותר לדעתך):

המשפטים	בטוח שכן	חושב שכן	חושב שלא	בטוח שלא
30. אשלים שירות צבאי / לאומי מלא	4	3	2	1
31. השירות הצבאי / לאומי יתרום לי בחיים	4	3	2	1
32. אמלא את תפקידי בשירות הצבאי / לאומי בצורה טובה	4	3	2	1
33. יהיו לי קשיים נפשיים בעת השירות הצבאי / לאומי	4	3	2	1
34. יהיו לי קשיים כלכליים בעת השירות הצבאי / לאומי	4	3	2	1
35. יהיו לי בעיות משמעת בעת השירות הצבאי/לאומי	4	3	2	1

36. בדרך כלל לאן אתה יוצא בזמן החופשות?

1. לבית ההורים 2. משפחה מארחת 3. נשאר בפנימייה 4. סידור אחר (_____)

37. במהלך השנה האחרונה שלך בפנימייה באיזו תכיפות אתה רואה לפחות את אחד מההורים שלך?

1. לפחות פעם בשבועיים 2. לפחות פעם בחודש 3. פעם בכמה חודשים 4. פעם-פעמיים בשנה 5. אף פעם או כמעט אף פעם

38. במהלך השנה האחרונה שלך בפנימייה באיזו תכיפות נמצא בקשר טלפוני עם לפחות אחד מההורים?

1. לפחות פעמיים -שלוש בשבוע 2. פעם בשבוע 3. פעם בחודש 4. פעם בכמה חודשים 5. אף פעם או כמעט אף פעם

39. האם בשנה האחרונה היה לך קשר קרוב עם מישהו אחר במשפחה?

1. לא 2. כן, מיהו _____ ?

40. הקשר שלך עם אמא במהלך השנה האחרונה הוא:

1. טוב מאוד 2. טוב 3. לא כל טוב 4. לא טוב 5. מאוד לא טוב 6. אין בכלל קשר

41. הקשר שלך עם אבא במהלך השנה האחרונה הוא:

1. טוב מאוד 2. טוב 3. לא כל טוב 4. לא טוב 5. מאוד לא טוב 6. אין בכלל קשר

42. עד כמה אתה חושש / מוטרד מעזיבת הפנימייה ויציאה לחיים עצמאיים?

1. מוטרד מאוד 2. מוטרד 3. לא כל כך מוטרד 4. לא מוטרד 5. מאוד לא מוטרד

יש חניכים המסיימים את השהות שלהם בפנימייה ויש להם צרכים, דברים שהם צריכים בהם עזרה. האם אתה היית רוצה לקבל עזרה בכל אחד מהתחומים הבאים?

יש לי צורך רציני בסיוע	יש לי צורך	אין לי צורך משמעותי בסיוע	
2	1	0	43. חינוך (כמו הכנה לבגרות או פסיכומטרי)
2	1	0	44. עבודה (כמו איך להתכונן לראיון עבודה, הכשרה למקצוע)
2	1	0	45. מגורים וחיים עצמאיים בקהילה (כמו עזרה בדמי שכירות)
2	1	0	46. התמודדות עם קשיים רגשיים (כמו טיפול פסיכולוגי)
2	1	0	47. שירות צבאי / לאומי (כמו ליווי בתהליך הגיוס והשירות)

מספר שאלות לסיום...

48. מהו שמך? (לא חובה למלא): _____

49. האם נולדת מחוץ לישראל? 1. כן 2. לא

50. האם הוריק נולדו מחוץ לישראל? 1. כן, שניהם 2. כן, רק אחד מהם 3. לא, אף אחד מהם

51. האם את/ה: 1. בן 2. בת

תודה על שיתוף הפעולה!